

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 10 Juli 1820.

Till Hr Juniperimåns, såsom Recensent af Markalls Sömnlösa Nätter.

Nekom det icke, medgifvom det snarare med skyldig gård af beundra, att Ni, M. H., i eder Recension icke allenast visat eder som en Philosoph, "hvilken med forskningens lackla trängt in i själens sammansättning," utan äfven derunder utbildat Eder genom studium af de förträffligaste och djupsinnigaste skrifter, t. ex. Afhandling om Smaken och dess allmänna Lagar, om Smakens inflytande på sededlingen m. fl. samt förädlat Eder stil efter de yppersta mönster. Så har Ni blifvit ledd, att med Snillet's öfvertalande kraft bestämma, med sanning och rättighet, Skaldekonstens ändamål och vitterhetens nytta i det gemena lefvernet. Men varom Rättvise! Derjemte har Ni, M. H., i eder annars förträffliga Recension stundom röjt ett förhastande och en obillighet i fördringar, till följe af hvilka läsaren nödvändigtvis skall få ett aldeles orätt begrepp om boken, och det så mycket mera, som Edert bedömande visserligen uppenbarar en sträng förnuftsriktighet och "en oförvitlig Logik inom gränserna af hvarje bevisning." Antagom för ett ögonblick, att den obekante öfversättaren af Hjelte digten Rimthussiaden skall finna sig sårad af ett sådant misskännande af hans

förtjenstfulla mödor, att tolka ett tungusiskt original, och vi böra medgifva, att billigheten fordrar det någon skall tala till hans försvar. Med eder tillåtelse, M. H., vill jag derföre fästa eder uppmärksamhet på några föremål, "dem edert Snilles Sol antingen förbränt eller illa upplyst."

Att Ni, M. H., i edra tolkningar af vissa ställen ur den smakfulle Boileaus classiska *Art poetique*, utbytt de stora utländska namnen, med ännu större inhemska, dertill har Ni en stor förebild i Gr. Snoilskys för några år sedan utkomna öfvermåsterliga fria öfversättning af detta poem, och en ännu större auctoritet i den svenska Vitterhets-Areopagens högst upplysta gillande och belönande af samma öfversättning. Men att Ni lägger den tungusiske författaren eller Hjeltesångaren till last, att han heldre än vissa svenske store män, dem han förmodligen mindre noga känt, har besungit sina landsmän, det förefaller mig lika litet passande, som om någon ville förebrå författaren af den Tragedi, med hvilken "vår Theater gjorde ett enda steg från intet till allt," att han ej snarare valde t. ex. Polyhistro till hjelte i sitt Sorgespel, än den för Pompé undflyende hjälten Oden, förädlad och "beröfvad sina trollgudiska attributer." Dessutom har Rimthussiadens Skald icke aldeles glömt att gifva Bager sin tillbörliga gård af vördnad. Det synes af dessa verser: III

Bland de församlade stod den hjernebe-
rövade Markall,
Lik en jamande katt, till egon, till aulet
och miner,
Bager i snille, i konst och kritik en arf-
ving af Gottsched."

Dessutom råder det icke full kritisk
noggrannhet och opartiskhet i den annars
— försök om ej att neka det — så väl, ef-
ter alla konstens lockraste regler, bildade
Alexandrinen:

"En Bjugg, en Lindeberg, en Wallmark
och en Bager."

Mot sista hälften af versen kan visst
icke någon hafva ett ord att invända. En
jemnhög snilleflygt, en likhet i tendenser,
delade med samma lycka åt vittnerheten
och Stats-Ekonomien, göra visserligen de
båda stora namnen till värdiga pendants
mot hvarandra. Men mot Bjugg, denne
öfverträffliga mästare i det alldeles rasande,
är Hr Lindebergs talent och rykte
visserligen annu allt för ringa. Vi neka
icke Hr Lindebergs anlag; tvertom, vi er-
inra oss hans Memnon, vi beundra hans
Figel Blå*), och hoppas att snart få för-
vånas öfver hans *Blanca* och hans *Dröm-
mar*, men annu har han på långt när icke
uppnått en Bjuggs höjd; mot honom
förhåller han sig annu

*Quantum lenta salent inter viburna cup-
pressi.*

Hvad åter förebråelsen angår för de
mindre väljudande namn, som den tun-
gusiske Hjelte-Sångaren utvalt, så må det
först, i allmänhet, erinras, att troligen de
ljuda helt annorlunda för tungusiska öron
än för svenska, till följe af den olikhet i
ursprungliga sinnesdanningen, som råttar
sig efter särskilda climater och särskild
känslodling. — Sedan hvad som måste fö-

refalla mig icke allenast ganska besynner-
ligt, utan afven ganska eftertänkligt, ja!
jag ville nästan säga förgrifligt, är, M. H.,
edert yttrande om namnet Hans. Hågkom-
mom neml. att det icke allenast är ett
namn, som burits af flere danske Konun-
gar, glöfvordigste i åminnelse, utan ännu
i dag pryder mer än en högtvördad höf-
ding. — Och att finna namnet Bernardo
qvintligt, är icke sannt, då det, genom si-
na tvänne r snattrar och morrar så starkt,
som trots någon vers utaf t. ex. Hr Bes-
skows krafttalla och manliga Vitterhets-
försök.

Åtskilliga mindre riktiga uppgifter fin-
nas afven i eder recensiou, M. H., såsom,
att Bernardo bär en guldknappsirad Sköld,
i st. f. lans; att Markalls hjälm var af
hopklistrade Journal-ark, i st. f. att det
var — tanan, som hade denna beskaffen-
het m. m. lemna jag åt öfversättaren sjelf
att åtala. I stället tror jag mig böra göra
eder uppmärksam, huru en Anmärkare ny-
ligen fallit in i edert recensionshandverk,
med en fortsättning af Hammarskölds kri-
tiska Anteckningar öfver Svenska Vitter-
heten. Jag lemna derhän om ett sådant
verk bör fortsättas, men det skall ni med-
gifva mig, M. H., att denna fortsättning är
mästerlig, så vida dertill fordras, för att
dana ett helgjutit verk, att fortsättningen
antager och genomför samma stil, som huv-
vudverket. Det har jag dock med förun-
dran, ja, jag må väl säga med harm sett,
att denne Fortsättare liksom vill antyda,
att öfversättaren till Rimhussiaden skulle
vara den genom sina vätra olyckor rykt-
bare Hr Lorenzo Hammarsköld; ty med
denna antydning har han onekligen be-
gått en stor inseqvens. Vi veta neml.,
så af Allmänna Journalen, som af Anmär-
karen och Stockholms Posten, att denna
Lorenzo Hammarsköld icke kan skriva en
läsbar rad, och att således ingen människa
har läst eller vill läsa hvad han skrifer.
Dessa förmodligen fullt constaterade på-
ståenden oagtadt, tillskrifves nu samme Lo-
renzo Hammarsköld en skrift, hvilken gjort

*) Läsaren inser föttiligen, att här ej är frå-
ga om det ofulländade Fragmentet i Poe-
tisk Kalender, utan om det utförda Mä-
sterverket, tryckt hos Grahn år 1815.

så mycken lycka, blifvit så allmänt läst och, medgifvom det, så väl förtjent det, som Rimthussjaden. Sådant är ju alldeles oförenligt med sammanhang och sannolikhet! — Likväl, det undflyr mig icke, har denna orimlighet något blifvit förmildrad genom en annan häntyding, som om detta rimthussiska verk skulle sluteligen vara retoucheradt af någon från Glasbruksgatan på söder, der det fordnä Cederborgska, nu mera Scheutziska Boktryckeriet är beläget, från hvilket, som bekant är, de alldräbgarligaste skrifter utgå. Detta är visserligen en ingenjös upplösning af svårigheten, isynnehet om man får tänka sig såsom denna retoucheur Hr Protocoll- Secreteraren Cederborg själf, som bekant är en af publikens älsklingsförfattare. Och besinnande den likhet i statur, som råder hos Hr Cederborg och Hammarsköld, hvilken vanligen afven plägar utmärka någon själarändskap, så vinner för mig denna Anmärkarens antyddä gissning: att nämnde Hr Hammarsköld och Cederborg, tillsammans, utfört öfversättningen af Rimthussjaden, mycken probabilitet. De hafva också i sanning förr en gång faktat under samma baner, i striden mot Grevsmöhlen. — Öfver denna hypotes anhåller jag att få inhämta, M. H., Eder, såsom en stor kännares, mening.

Smakvän.

Röfwarens Dotter.

(Berättelse.)

(Forts. från No 54.)

Pastorn tryckte stillatigande den goda gummans hand, borttorkade en tår från ögat, och vandrade modigt uppåt berget, på hvars spets slötter låg, och der den präktigt upplyste sällskapssalen icke just förekom honom särdeles lockande.

Blumfeld kom mycket tidigare än man hade väntat, och blef mottagen af Grefvinnan Amalia, emedan Grefven, hennes onkel, hade några små-förättningar och

hans fru ännu ej var klädd. Denna händelse hade han att tacka för den lyckan att ostörd kutna njuta den behagfulla syn, som nu mötte hans öra. Ja, behagfull var Amalia, alldeles så, som den unga Pastorns i det skönas område till svärmeri hänfördas själf någonsin kunnat önska sig henne. En svart-sammetsklädning blydde hennes lina kropp, endast sammanhaftad under bröstet med ett diamantlås, men eljest utan all prydnad. Det blonda håret fladdrade i naturliga lockar omkring den rena höga pannan, under hvilken ett par blå ögon med ousäglig mildhet och en svärmerisk lif innerlighet helsade den försynta mannen, medan en skön mun framstaplade några ord, dem ankomliagen, förlorad i åskådande, icke hörde. Om på hennes mycket bleka kinder blott en svag skymt af den rodnad visar sig, som eljest så gerna pryder ett ungdomligt ansigte, hade man kunnat tvifla, om naturen någonsin bildat en fullkomligare varelse. Genom Pastorns blyghet, som ej var beredd på en sådan arblick och med hvart ögonblick blef allt mera förägd, ju mera det följande uppmånade honom att tala, uppkom mellan begge en förlagenhet, som nästan gränsade till ångest, till dess Amalia, med mera fattning än den beundrande Pastorn, andtligen tog ordet och i den djupt kända tacksamhetens mest smickrande uttryck belönade honom för hans hållna predikan. Ni har i dag, sade hon, gifvit mig en sällsynt uppbyggelse; och det var för mig oändligen tillfredställande efter en lång och bitter saknad, att åter få skåda in i ett hjerta, som hyser ett så ädelt och rent, så mildt och älskvärdt begrepp om lifvet, i ett hjerta, som synes innesluta en sådan värma för dygden, som för många kan blifva en outtömlig källa till tröst och styrka. Jag vill göra stora anspråk derpå, ej blott i era predikningar, utan afven i ert vänkapliga umgänge, hvilket jag vågar hoppas att oftare få njuta.

Det var en lycka, att Grefven och Grefvinnan nu inträdde, och att den un-

ge mannen måste samla sig, för att i ett prydligt tal ännu en gång aflägga sin tack-sägelse för det honom anförtrodda embe-te. Dragen från den mäktiga förtrollning, som utströmmade från Amalias ögon, för-mådde han detta ganska lätt, och det lyc-kades honom så mycket bättre, som han trodde sig derigenom vinna i den sedna-res agtning, hvilken han fruktade nästan vara förlorad genom hans besynnerliga tystnad. Det dröjde ej länge förrän åtskilliga af grannskapets ståndspersoner an-kommo, och nu börjades ett ceremoniöst och ledsamt samtal, som genom de för-näma gästernas tillkonstlade nedlåtenhet blef ännu mera pinsamt, och skulle för-modligen alldeles hafva nedtryckt vår väns mod, om ej en blick på Amalias ädla och för denna sällskapskrets alldeles främman-de ansigte hade upplifvat honom med den styrkande känslan, att nära honom var en med honom andeligt beslägtad varelse. Af-tonmåltiden var lika tråkig, och Pastorn andades ej åter lätt och fritt, förrän han vid den uppgående månens halfdag vandrade hem till sin ensama boning.

(Forts. e. a. g.)

Theatralisk märkvärdighet från Bo-tany-Bay.

Thalias inflytelse sträcker sig ända till Botany-Bay. Der gifvas skådespel, hvar-om vi utur ett engelskt blad vilja medde-la följande korrta berättelse:

Den moderna världen i Botany-Bay figurerar nu i skådespel efter nyaste smaken. Detta ädla sällskap, som i vissa fall inkommoderade England, har i staden Sid-ney byggt en alldeles regelmässig Theater. Den kan framvisa åtskilliga utmärkt goda Aktörer och Aktriser, vilkas spel ätven i detta luftstrek hunnit en hög grad af full-komlighet. Gårdagens pjäser, just då avis-

skeppet afseglade, speltes af utmärkta per-soner, som fordom spelt åskilliga äfven-tyrliga roller på verldstheatern. Härjem-te medföljer en trogen afskrift af affichen för samma afton, och det är visserligen ingen öfverdrifven compliment, om vi försäkra, att ej blott åskådarne, utan äfven de spelande personerna samt och synnerli-gen voro *deporterade*. Affichen är denna:

"Med Hans Excellences Nådiga Till-stånd uppföres i dag Lördag den 1:sta Juni på Sidneys Theater till förmån för "Miss Parry: *Lyckans Narr* etc. Perso-nerna etc." (Här följa 16 personers namn. Vid Miss Parrys och *Lady Danvers* namn står anmärkt: endast för denna afton. Dessutom spelas fruntimmersroller af Miss *Seymour*, Miss *Cann* (vid hvilken i rapporten står anmärkt, att hon befunnits skyldig att deporteras från London på 7 år, och att hon förut hållit pension för vissa unga fruntimmer). Miss *Radley*, Miss *Mil-ler*, Miss *Union*. — Vid en herr *P. Parry* står noteradt: f. d. kryddkrämare i Lon-don, förvunnen till stråtröfveri, och har förverkat lifvet. — Underskrift: "Mellan pjäserna deklameras ett tal af Miss *Parry*, författadt af historieskrifvaren *Michael Maffey Robinson*."

"Hvarefter följer: *Den goda Tonen*." I denna efterpjes figurerar åter 16 perso-ner, hvaribland förekomma endast 2 af de förutnämnda (Miss *Radley* och Miss *Parry*). Jemte andra upptrada äfven en *Lord Minikin*, en Öfverste *Tvey* och tvenne Pastorer. Vid en viss *G. H. Hughes* står anmärkt: en till fängelse dömd Boktryc-kare; och vid en viss *Sparks*: fordom en ansedd arrendator, den kacka *Vanderkombs* oskiljaktige kamrat.

Bland de öfriga Aktörerna förklaras en viss *Franz Grosvenor*, eller *Fry*, från Lon-don, dömd till 7 års deportation.

Priserne: Första raden 5 sh., andra ra-den 3 sh. 6 st. Parterr 2 sh. 6 st. Gallerie 1 sh.

N:o 56 utgifves nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1820.